

takové množství třaskavin a dopravití je nenápadně do domu ohroženého, není způsobilou, by vzbudila důvodnou obavu. Jedná se prý proto o pokus vydírání prostředky nezpůsobilými. Stížnost není v právu. Nálezací soud právem prohlašuje, že dotyčné vyhrůžky nejen vzbudily u ohroženého důvodnou obavu, nýbrž také mohly vzbuditi u něho tuto obavu. Třebaže není samo o sobě rozhodným, zdali taková obava u ohroženého skutečně byla vzbuzena, jest tím přece jen napovězeno, že dotyčné vyhrůžky byly i objektivně způsobilými, vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, že pachatel své vyhrůžky uskuteční, nepodrobí-li ohrožený vůli svou vůli pachatelově. Jest sice správné, že závadné vyhrůžky si do jisté míry odporují a že vyhrůžka, že ohrožený nebude míti pokoj, jest poněkud neurčitá. Než skutková podstata zločinu dle §u 98 b) tr. zák. nevyžaduje, by pachatelem bylo zlo, kterým bylo hroženo, přesněji neb určitěji označeno, a aby osoba ohrožená mohla seznati, který právní statek v §u 98 b) tr. zák. naznačený má býti zlem zasažen. Rozhodným jest pouze, aby projev, že nastane zlo, byl pro ohroženého zřejmým a aby účinkoval na jeho vůli v tom směru, aby pod tímto nátlakem brala se směrem, jemuž chce pachatel. S toho hlediska jsou všechny námitky stěžovatelovy nezávažnými, nehledě ani k tomu, že tvrzení stěžovatelovo, že jest prý na snadě, že někdo by nemohl si opatřiti takové množství třaskavin a dopravití je nenápadně do domu, který zamýšlí vyhoditi do vzduchu, neodpovídá zkušenostem denního života. Ohrožený v projednávaném případě i vzhledem k důležitosti zla, kterýmž bylo hroženo a hledě k ostatním okolnostem, soudem zjištěným, musil neb mohl míti důvodnou obavu, že pachatel aspoň jednu z vyhrůžek uskuteční. Právem tedy nálezací soud, zjistiv též ostatní náležitosti skutkové podstaty, podřadil čin obžalovaného §u 98 b) tr. zák.

Čís. 1637.

K pojímům »přivlastnění sobě« a »zadržení« svěřené věci (§ 183 tr. zák.).

Zpronevěry se dopouští také ten, kdo nakládá s penězi jemu svěřenými jako s vlastními. O zpronevěru nejde tu jen tehdy, je-li si pachatel dle svých poměrů toho vědom, nebo může-li bezpečně počítati s tím, že mu bude kdykoliv možno peníze vrátiti nebo že v době, kdy mu vzejde povinnost použití peněz jemu svěřených k určenému účelu, bude moci učiniti tak prostředky, jež má z jiných zdrojů pohotově.

O účinné lítosti narovnáním ve smyslu §u 188 b) tr. zák. lze mluvíti jen tehdy, když poškozený pachatelovu nabídku přijal.

(Rozh. ze dne 17. května 1924, Kr I 733/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 22. září 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ů 183, 184 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Rozsudkový výrok, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry, napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatku §u 281 čí. 9 a) tr. ř. námitkou, že jednání stěžovatele, jemuž prý nebylo prokázáno, že si chtěl svěřené mu peníze přivlastniti a trvale podržeti, nevykazuje nezbytných náležitostí skutkové podstaty zločinu, jehož pachatel prý musí dáti na jevo, že věc svěřenou nechce majiteli odevzdati nebo vrátiti, nýbrž že chce stav, ve kterém věc odňal, proměnit ve stav trvalý. Na odůvodněnou této námitky dovolává se zmateční stížnost skutečnosti, prý prokázané, že stěžovatel v době, kdy svěřených peněz použil ke krytí svých naléhavých obchodních dluhů a životních potřeb, zakročil u záložny o povolení zápůjčky, která mu také skutečně byla poskytnuta, k jejíž realizaci (výplatě) však nedošlo, ježto stěžovatel nemohl opatřiti ručitele, pokud se týče že mu ručitel v rozhodné chvíli ručení odepřel. Zmateční stížnost namítá, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čí. 9 b), dále, že tím, že stěžovatel, byv onou nepředvídanou prý okolností donucen svěřiti se se svým stavem oprávněným zástupcům korporací, o jejichž peníze šlo, je požádal o posečkání peněz a předložil správním výborům korporací těch prohlášení, spolupodepsané jeho manželkou jako rukojmím a plátkyní, jímž se zavázal, peníze i s úroky do 10 let úplně vyrovnati, se žádostí, by toto prohlášení bylo přijato jako dluhopis, splněny byly podmínky beztrestnosti následkem účinné lítosti ve smyslu §Sů 187 a násl. tr. zák.

Zmateční stížnosti nelze ani v tom ani v onom směru přiznati oprávnění. Právní názor, o nějž opírá zmateční stížnost prvou námitku, že se totiž k pojmu zpronevěry vyžaduje, by pachatel dal svým jednáním na jevo své odhodlání, věc svěřenou jejímu držiteli vůbec nikdy nevydati, ji mu nevrátiti, nýbrž stav, jevíci se v nevrácení věci, učiniti trvalým, přiléhá toliko na zákonný pojem zadržování věci za sebou, jemuž arci pouhé nevrácení věci samo o sobě ještě neodpovídá. Přivlastnění sobě věci svěřené uvádí se v zákoně vedle zadržení jen jako zvlášť význačný způsob, jímž zadržení věci za sebou zpravidla výrazu dochází. Než pojmu přivlastnění sobě a tím zároveň i pojmu zadržení za sebou odpovídá každý projev vůle, nakládati s věcí jako s vlastní, tedy způsobem, příslušejícím toliko oprávněnému, který tudíž, přichází-li k místu od někoho, komu věc byla pouze svěřena a přičí-li se určení, s nímž mu věc svěřena byla, jeví se úkonem svémocným a vědomě protiprávním a vystihuje takto plně i zákonný pojem zpronevěry. Pochybností o povaze peněz jako možného předmětu zpronevěry nevyslovuje ani zmateční stížnost. Dopouští se tudíž zpronevěry také ten, kdo jako s vlastním majetkem nakládá s penězi mu svěřenými, použije jich zejména bezprávně k ukojení svých vlastních potřeb. O zpronevěru nejde tehdy, když ten, kdo si počíná způsobem právě uvedeným, je si dle svých poměrů toho vědom nebo může bezpečně počítati s tím, že mu bude kdykoli možno peníze vrátiti nebo že v době, kdy mu vzejde povinnost, použití svěřených peněz k určenému účeli, bude moci učiniti tak pomocí prostředků, jemu z jiných zdrojů pohotově jsoucích. Rozsudek nezjišťuje ničeho, co by nasvědčovalo podobné možnosti u obža-

lovaného, nezjišťuje zejména ani, že obžalovaný, jak tvrdí zmateční stížnost, zakročil u záložny ve V. o zápůjčku. Šlo by tu ostatně o zjev, s hlediska hořejších úvah pro posouzení otázky stěžovatelova zavinění zcela nerozhodný vzhledem k tomu, že by ani pak nebylo lze o něm říci, že mohl v době činu bezpečně spoléhati na to, že mu bude možno částky, jichž ze svěřených peněz použil pro své vlastní potřeby, kdykoli ihned zase uhraditi. Že podobné očekávání bylo naprosto nemístné, doznává sama zmateční stížnost tím, že v zápětí uvádí, že k realizaci (výplatě) zápůjčky nedošlo, neboť jediné podobná realizace byla by stěžovateli umožnila, aby byl následky svého od počátku svémocného a protiprávního počínání odčinil. Nalézací soud dospěl tudíž plným právem k závěru, že stěžovatel tím, když si ze svěřených peněz částky 42.543 Kč 52 h a 8055 Kč 10 h na vícekrát bez vědomí a proti vůli dotyčných činovníků, tudíž neprávem přisvojil a jich použil ke krytí svých životních potřeb, dílem pak jimi své obchodní dluhy platil, peníze ty za sebou zadržel a si je přivlastnil.

Dovolávajíc se pro stěžovatele s hlediska důvodu zmatku čís. 9 b) Šu 281 tr. ř. beztrestnosti následkem účinné lítosti, má zmateční stížnost na mysli zřejmě ustanovení Šu 188 b) tr. zák., dle něhož ustanovení Šu 187 tr. zák. nemá místo mimo jiné tehdy, zavázeli se pachatel, že poškozenému v určitém čase dá náhradu, ale narovnání nedostojí a poškozený ho potom udá. Je však na biledni, že o narovnání může být řeč pouze tenkrát, když poškozený pachatelovu nabídku přijme a je srozuměn s tím, by mu náhrada poskytnuta byla až v určitém čase. V projednávaném případě narovnání poškozenými dle rozsudkového zjištění přijato nebylo, což ostatně sama zmateční stížnost opět výslovně připouští, uvádějíc, že správní výbor obou poškozených spolků trval na okamžitém složení zpronevěřených peněz a že se, když stěžovatel tak učiniti nemohl, usnesl, podati naň trestní oznámení, že tudíž, jak zmateční stížnost arci na oporu své námitky nevhodně zdůrazňuje, stěžovateli jen nepřijetím jeho závazku bylo znemožněno, navrhovaný smír dodržeti. V pravdě nedošlo dle vyličeného ani k uzavření narovnání ve smyslu Šu 186 b) tr. zák.

Čís. 1638.

Nepřátelské válečné zásoby přešly obsazením bojiště v držení státu, jehož vojsko bojiště obsadilo; přisvojení si jich vojínem jest krádeží; omyl jeho stran oprávnění věci ty si osvojiti jest omylem skutkovým (§ 2 e) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 17. května 1924, Zm II 211/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 5. března 1924, pokud jím byl obžalovaný podle Šu 259 odstavec třetí tr. ř. osvobozen od obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.